

Извод из пословне политике Предузећа за 2018. годину

Прихваћен изазов времена и неопходност прилагођавања насталим променама

Јавно предузеће „Србијашуме“ је државно предузеће коме је поверено на газдовање 892.598 хектара шума и шумског земљишта. Захтеви које држава и друштво поставља пред Предузеће су веома сложени и проистичу из чињенице да су шуме условно обновљив природни ресурс и добро од општег друштвеног интереса, и да се њима мора газдовати уз уважавање принципа трајности и одрживог газдовања. Такво газдовање шумама захтева да се у свим пословним активностима мора тежити усклађивању економских, еколошких и социјалних захтева у односу на природни ресурс. Усклађивање сва три сегмента одрживог газдовања представља циљ који је неопходно достигати без нарушавања стабилности пословања Предузећа. Мултифункционално газдовање шумама, које је предузећу поверено, представља стратешко опредељење Предузећа и у том правцу је и дефинисана пословна политика Предузећа. Пословном политиком дефинисана је и развојна компонента Предузећа која се односи на организацију, пословање и делатност Предузећа.

Друштвене околности у којима Предузеће послује, односе се на чињеницу да је Србија у периоду припрема за приступање ЕУ, што поред осталог захтева и прилагођавање новим околностима које проистичу из измене законске регулативе, отварања тржишта и процеса глобализације.

Током 2017. године Влада Републике Србије је усвојила Дугорочни и средњорочни план пословне стратегије и развоја за период 2017-2026. године. Дугорочним планом постављен је стратешки циљ Предузећа, а то је да обезбеди услове за одрживо газдовање шумама и шумским земљиштем, на начин и у обиму којим се трајно одржава и унапређује њихова производна способност, биолошка разноврсност, способност обнављања и виталност и унапређује њихов потенцијал за ублажавање климатских промена, као и њихова економска, еколошка и социјална функција, а да се при томе не причињава штета околним екосистемима.

Пословна политика Јавног предузећа за газдовање шумама „Србијашуме“ за 2018. годину дефинисана је тако да се уважавају основна опредељења и делатности предузећа која су успостављена његовим оснивањем, у складу са политиком и стратегијом Владе РС и других државних органа као и усвојених међународних обавеза.

Предузеће ће ресурсом који му је поверен газдовати по принципу „доброг домаћина“, унапређивати стање ресурса, и водити рачуна о начину гајења, заштите и коришћења шума као и укупним резултатима у пословању. Брига о запосленима, њиховој мотивисаности, стандарду, стручном усавршавању је препозната као услов за достизање пословних циљева.

Јавно предузеће за газдовање шумама „Србијашуме“ у 2018. години обављаће послове предвиђене Законом, Статутом, Колективним уговором и општим актима Предузећа. Пословање Предузећа биће усклађено са политиком Владе Републике Србије, Министарства и Управе за шуме. Систематски и континуирано наставиће се сарадња са писаним и електронским медијима, као и поштовање Закона о приступу информацијама од јавног значаја и других прописа везаних за обављање делатности Предузећа.

Основе за ефикасно спровођење пословне политике **јединице за интерну ревизију Предузећа** садржане су у Повељи интерне ревизије као основном документу којим се одређује улога, овлашћења и одговорности функције интерне ревизије. Улога

интерне ревизије јесте да помаже Предузећу да оствари своје циљеве у оквиру делатности, тако што систематично и дисциплиновано процењује и вреднује управљање ризицима, контроле и управљање уопште.

Транспарентност у раду биће постигнута и кроз контролу економско-финансијског пословања, газдовања шумама, заштите животне средине, ловства, рибарства, туризма, коришћења шума, путева и механизације, као и праћење процеса сертификације по FSCTM стандарду.

Са становишта примене закона и општег акта Предузећа **Служба за контролу јавних набавки** ће обухватити контролу мера, радњи и аката у поступку планирања јавних набавки у Предузећу.

Принципи трајности шумске производње уз уважавање потреба заштите животне средине, неопходност унапређења стања постојећих шума, као и увећања шумског фонда, примена савремених знања и метода у газдовању шумама су основ политике газдовања шумама ЈП „Србијашуме“.

У циљу производње квалитетног шумског семена и садног материјала наставиће се са **модернизацијом, рационализацијом и реорганизацијом семенарства и расадничке производње**. Производња шумског садног материјала усклађиваће се са потребама исказаним у планским документима газдовања шумама (основе газдовања шумама, санациони планови, Акциони план санације оштећених шума у државном и приватном власништву за период 2015-2018. године). Интензивираће се радови на нези, заштити и генетичким мелиорацијама у постојећим семенским објектима. Наставиће се са ревизијом постојећих семенских објеката, односно укидањем семенских објеката који су изгубили своју основну намену и функцију и издвајањем нових, на основу добрих фенотипских карактеристика, пре свега лишћарских врста дрвећа. Развој семенарства усмериће се у правцу оснивања семенских плантажа. При оснивању генеративних и клонских семенских плантажа предност ће се дати значајним аутохтоним врстама дрвећа (китњак, дивља трешња, горски јавор, мечја леска, липа, оморица), а касније треба увести и изванбрај алохтоних врста које одговарају привредним потребама и потенцијалним стаништима.

Производња и реализација шумског и хортикултурног садног материјала (по врсти, количини, типу и старости) засниваће се на потребама пошумљавања на земљишту у државној и приватној својини и на потребама домаћег и иностраног тржишта. Наставиће се са повећањем учешћа лишћарских врста дрвећа и шумских воћкарица у укупној производњи шумског садног материјала, због све већих потреба за овим врстама дрвећа.

Наставиће се са техничко технолошким опремањем расадника који су носиоци производње у ЈП „Србијашуме“ и Семенског центра у Пожеги. Наставиће се рад са Институтом за шумарство, Шумарским факултетом и другим институцијама на реализацијом пројеката из области унапређења семенарства и расадничке производње.

Гајење шума ће се спроводити на принципима одрживог развоја и природи блиског газдовања у циљу унапређења затеченог стања шума кроз одговарајућу обнову, негу и заштиту постојећих шума и повећање површине под шумама пошумљавањем голети за пољопривреду непродуктивних и нископродуктивних земљишта. Гајење шума ће бити спровођено на такав начин и у таквом обиму да се одржи и побољша биолошка разноврсност шума, унапреди производност и способност природног обнављања шума, да се побољша виталност и потенцијал затечених стања шума, а да се у садашњости и будућности испуњавају еколошке, економске, социјалне (друштвене) и друге функције шума.

У 2018. години ће бити настављена санација ледолома, ледоизвала и снеголома у источној Србији, а у складу са „Акционим планом санације оштећених шума у

државном и приватном власништву“, као и радови на реализацији санационих планова оштећених шума услед сушења, шумских пожара и природних непогода (ветроломи, ветроизвале, снегоизвале, снеголоми и др.). Наставиће се са активностима на побољшању квалитета израде планске и пројектне документације и реализацији уговорених радова.

У оквиру **заштите шума** наставиће се рад на примени и усавршавању метода превентивне и репресивне заштите. Стални мониторинг здравственог стања шума захтева примену и усавршавање метода праћења и контроле присуства економских важних штеточина у шумама у сарадњи са носиоцима Извештајно дијагнозно – прогнозне службе у области заштите шума. Заштита шумских екосистема спроводиће се применом метода интегралне заштите шума. Наставиће се са едукацијама и сталним стручним усавршавањем запослених на пословима заштите шума у сарадњи са надлежним научним и образовним институцијама.

Унапређење организације и опремљености противпожарне заштите наставиће се и у 2018. години, као и сарадња са МУП Србије, Сектором за ванредне ситуације.

Заштита шума од бесправних сеча и других противправних радњи биће приоритет у 2018. години, као и унапређење рада чуварске службе у ЈП „Србијашуме“ сагласно Закону о шумама. Наставиће се сарадња са МУП Србије, Војском Србије, Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде – Управом за шуме и другим институцијама по питању заштите шума дуж административне линије са Косовом и Метохијом.

Очување, заштита, унапређење, промовисање и одрживи развој **заштићених подручја** представљају приоритетне послове ЈП „Србијашуме“ као управљача заштићеним подручјима.

Јавно предузеће „Србијашуме“ као највећи управљач заштићених подручја у Србији (управља са 103 заштићена подручја, површине 345.182 ha, што чини 52,11% површине укупно заштићених подручја у Србији) има обавезу да обезбеди спровођење прописаних режима заштите, контролише њихово поштовање од стране свих корисника заштићеног подручја, усклади планска документа (планове, програме и основе) са актом о заштити и унапреди управљање заштићеним подручјима која су му поверена на управљање од стране Владе Републике Србије, Града Београда и локалних самоуправа.

Полазећи од претпоставке да је општи циљ **планирања газдовања шумама** обезбеђивање трајног и рационалног коришћења шумских ресурса, као основни циљ пословне политике у овој области издваја се континуитет уређивања шума, заснован на свим досадашњим позитивним искуствима и достигнућима науке и праксе.

Предузеће ће код извођења **стручно саветодавних послова у шумама сопственика** и даље тежити ка успостављању партнерског односа са власницима шума у циљу правилног спровођења мера газдовања шумама и унапређења стања ових шума. Власници шума ће бити подстицани на позитиван однос према шуми у намери да се њима газдује на начин који обезбеђује еколошке, економске и социјалне функције шума.

Послови у делу **заштите животне средине** обављаће се у складу са законском регулативом у области заштите животне средине у Републици Србији. Политика заштите животне средине спроводиће се управљањем шумским и другим ресурсима на принципима одрживог развоја.

Газдовање дивљачи као природним ресурсом на одржив начин, уз уважавање економске, еколошке и социјалне компоненте представља основу пословне политике ловства. Развој ловства као важне делатности у пословању предузећа реализоваће се унапређењем газдовања ловне фауне и побољшањем ловнотуристичке понуде. Приоритетни циљеви пословне политике су прилагођавање концепта газдовања

променама које су настале доношењем Закона о дивљачи и ловству, обавезама које проистичу из Закона о ветеринарству, Закона о туризму и сета закона којима је регулисана заштита животне средине као и тржишним кретањима.

Обавеза ЈП „Србијашуме“ као управљача **риболовних вода** је унапређење стања рибљег фонда и заштита истог од криволова.

Остваривање ових циљева ЈП „Србијашуме“ ће као корисник РП-а спроводити максималним ангажовањем рибочуварске службе са оптималним бројем рибочувара, набавком одговарајућих пловила и друге опреме неопходне за ефикасно испуњење постављених задатака, у складу са законским и подзаконским актима.

У области **коришћења шума**, производњу дрвних сортимената, потребно је ускладити са потребама гајења шума, очувања општекорисних функција шума и захтевима тржишта.

Посебна пажња посветиће се завршетку радова на санацији последица ледолома и ледоизвала, у складу са одредбама Акционог плана санације. Приликом санације пожаришта и сушења шума инсистираће се на благовременом успостављању шумског реда, на целој површини, без обзира на квалитет дрвног материјала који се израђује.

Приоритет је побољшање сортиментне структуре трупаца, као и повећање процентуалног учешћа техничког дрвета, што се може постићи само стручним кројењем и класирањем обловине.

У наредном периоду је потребно усмерити активности на побољшању постигнутог нивоа квалитета изградње **шумских путева и влака**.

Механизацију у коришћењу шума користити у складу са плановима, било да се ради о сопственој механизацији или услугама трећих лица.

При ангажовању трећих лица нарочито ће се водити рачуна о параметрима техничке оспособљености и опремљености, квалитету изведених радова, пословности и одговорности извођача радова.

На основу анализе коришћења тренутно расположиве механизације, возила, опреме и уређаја који се користе за извођење радова у ЈП „Србијашуме“, приступиће се изради Стратегије примене механизације и избору технологије за извођење радова у шумарству ЈП „Србијашуме“.

Приликом уговарања радова на коришћењу шума, неопходан услов за доделу уговора је и испуњавање услова из **безбедности и здравља на раду** – стручна оспособљеност, здравствена способност, опремљеност средствима личне заштите и др.

Пословни циљ Предузећа је одрживо коришћење свих потенцијала шума, укључујући **недрвне шумске производе**, у количинама које су предвиђене Уредбом о стављању под контролу коришћења и промета дивље флоре и фауне. Коришћење потенцијала осталих ресурса је у функцији повећања прихода предузећа али и подизања квалитета живота локалног становништва.

Сектор за комерцијалне послове Јавног предузећа „Србијашуме“ и комерцијалне службе делова предузећа у 2018. години вршиће продају производа коришћења шума, семена и садног материјала, осталих шумских и пољопривредних производа, услуга у ловству и шумарству на основу утврђене **јединствене политике цена** и услова продаје.

Годишњи уговори о купопродаји дрвних сортимената закључиваће се на нивоу Генералне дирекције Јавног предузећа „Србијашуме“, односно Сектора за комерцијалне послове, са купцима који купују преко **15 m³** облог (техничког) дрвета, односно преко **20 m³** просторног дрвета (огревног, целулозног и дрвета за дрвене плоче).

У току 2018. године за дрвне сортименте за којима постоји увећана тражња спроводиће се поступак лицитационе продаје на паритету шумскокамионски пут или главно стовариште, односно стовариште које је доступно камиону са приколицом.

Спровођењем пословних активности из домена јавних набавки, Сектор за комерцијалне послове остварује одређене циљеве, утврђене Планом набавке за 2018. годину, усвојеним од стране Надзорног одбора ЈП „Србијашуме“, а све у складу са Закон о јавним набавкама и другим важећим прописима из ове области.

Улога маркетинга у јавном предузећу је да комуницира са различитим циљним групама шире друштвене заједнице и координира активностима у циљу промоције предузећа.

Финансијаска политика као део укупне пословне политике, засниваће се на стабилним изворима финансирања свих функција Предузећа и доследном спровођењу финансијске дисциплине на свим нивоима Предузећа уз поштовање Закона о рачуноводству, МРС, Општих аката Предузећа и других прописа из ове области, у циљу остваривања веће ликвидности и финансијске стабилности.

Развој организације Предузећа подразумева стално прилагођавање организационе структуре новонасталим потребама, које произилазе из околности и захтева како унутар Предузећа, тако и у окружењу. Развој организације се ослања на шумарство, као основну грану предузећа али и газдовање осталим природним ресурсима у шумским подручјима, као значајном потенцијалу ЈП „Србијашуме“. Сама организација је територијално веома раширена и подложна утицају различитих фактора. Велики број организационих и радних целина (генерална дирекција, шумска газдинстава, шумске управе, ревири,...) захтева ангажовање значајних ресурса на њиховом функционалном повезивању, што може довести до нерационалности у пословању. У циљу отклањања нефункционалности и нерационалности организација може бити промењена и прилагођена потребама. Међусобно повезивање организационих целина, њихова успешна комуникација и стандардизација послова су услов за успешно пословање Предузећа.

Покретач развоја и предуслов за успешно остваривање циљева Предузећа су **људски ресурси**. Захтеви у односу на постојеће кадрове намећу неопходност сталног унапређења нивоа знања и способности. Праћење учинка, напредовања и развоја кадрова, као и њихова стимулација су неопходни ради подизања мотивисаности и бољих резултата. Спроводиће се активности за ангажовање шумарских инжењера у мери која буде одговарала реалним потребама предузећа, као и производних радника у циљу развоја руралних подручја.

Развој делатности Предузећа је сталан и ослоњен на природне ресурсе шумског простора којим предузеће газдује. Коришћење ресурса мора бити такво да се уважавају економске, еколошке и социјалне потребе друштва и средине у којој се налазе. Рационално газдовање ресурсима је политика предузећа и такав однос треба да уважавају и прихвате пословни партнери предузећа.

Развој делатности ће ићи у правцу унапређења газдовања и коришћења шума као и коришћења недрвних и других природних ресурса, пружању услуга у шумским подручјима и др. У области услуга неопходно је радити на повећању квалитета и обима пружених услуга у шумама сопственика, планирања у шумарству, спровођењу активности на одржавању и унапређивању шума у градовима и градским насељима, пошумљавању и одржавању градских и других зелених површина. Укључивање у пројекте и активности производње биомасе као и обновљивих извора енергије, у оквиру шумских подручја, представља нови изазов који је потребно прихватити.

Сертификација шума је важан механизам у одржавању и подизању нивоа одговорног газдовања шумама са истовременом потврдом о квалитету достигнутог. Захтеви тржишта у односу на сертифициване производе шумарства постају све израженији. У циљу повећања значаја одговорног управљања шумом и производима из шуме, Предузеће ће активно промовисати постигнуте резултате и уједно подстицати дрвну индустрију да сертифицикује сопствене производе.

У оквиру примене **информационих технологија** неопходно је подизање нивоа њиховог коришћења и боља оспособљеност кадрова. Израда пројекта и успостављање подсистема шумарство у оквиру укупног ИС-а је приоритет о овој области. Планиране активности ће бити реализоване даљим развојем до сада достигнутог уз примену ГИС технологија, реализацијом VPN интерне мреже и интранета, праћењем достигнућа и применом стандарда.

Међународна сарадња ће се остваривати у циљу размене искустава, унапређивања знања и трансфера технологија, анализе страних тржишта у циљу прилагођавања, примене међународних стандарда, промоције Предузећа и сл. Предузеће ће активно учествовати у регионалним пројектима који су у функцији развоја делатности и унапређења знања и комуникације у области шумарства и повезаних делатности.

Издавачка делатност Предузећа се спроводи у функцији информисања и образовања запослених и стручне јавности, промоцији одрживог газдовања природним ресурсима, шумарске струке и рада Предузећа. Издавачка делатност ће се реализовати издавањем монографија, публикација, приручника, упутства, норми, плаката и др. и спонзорисањем издања од интереса за шумарство и ЈП "Србијашуме".

Научно-истраживачки пројекти ће бити покренути или подржани када се процени да су њихови резултати јасни и практично примењиви и у функцији развоја Предузећа или заштите и унапређења шума. Предузеће ће давати подршку научно-истраживачком раду и научно-истраживачким институцијама ради добробити шуме, шумарства и предузећа. Редовно газдовање шумама, захтева израду више Пројеката, Студија и Програма за поједине области рада. Израда ових програма ће бити реализована у оквиру Сектора за развој и стратешко планирање уз координацију осталих Сектора и истраживачко развојних институција или спољних сарадника.

Примарни циљеви пословне политике **Правног сектора** су обезбеђивање законитости у функционисању и раду унутар самог Предузећа применом позитивних прописа Републике Србије, као и обезбеђивање заштите интереса Предузећа.

Остваривање јединствене правне политике Предузећа као и у претходном периоду спроводиће се првенствено применом важећих законских и других обавезујућих прописа као и правовременим усаглашавањем нових законских решења и других прописа који су обавезујући за Предузеће, чиме се у потпуности обезбеђује законитост у раду Предузећа.

Пословна политика Правног сектора у делу управљања и располагања непокретностима темељи се на јасно дефинисаним циљевима, као и начину и средствима за њихово остваривање. Основни циљ у делу послова који се односи на управљање и располагање непокретностима је остварење планираних прихода од закупа непокретности.